

**ПРИКАЗ УЏБЕНИКА „СПЕЦИЈАЛНО ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ 2“
АУТОРА ПРОФ. ДР МИЛАНА ГУЖВИЦЕ И ДР ДАРКА ПАСПАЉА,
ПРОФЕСОРА ВИСОКЕ ШКОЛЕ УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, У ИЗДАЊУ
ЕВРОПСКОГ ДЕФЕНДОЛОГИЈА ЦЕНТРА БАЊАЛУКА**

УДК: 796.85.015.134(048.83)	DOI: 10.7251/BPGBL1215363V	Приказ
-----------------------------	----------------------------	--------

Проф. др Душко Вејновић*

У Бањалуци је у јануару 2015. године у издању Европског дефендологија центра штампан уџбеник Специјално физичко образовање 2, аутора проф. др Милана Гужвице и др Дарка Паспаља, професора Високе школе унутрашњих послова у Бањалуци (ISBN 978-99955-22-81-0; COBISS.RS-ID 4713496). Ради се о врло опсежном дјелу, које је фокусирано на теоријско-научну и стручно-практичну грађу. Уџбеник је намијењен студентима Високе школе унутрашњих послова у Бањалуци, као основна литература за усвајање и овладавање сложенијим моторичким програмима, који се изучавају на предмету Специјално физичко образовање 2. Такође, аутори сматрају да овај уџбеник може бити од користи и полазницима Полицијске академије у Бањалуци, као и другим структурама које се баве безбједносним пословима. Уџбеник је писан на основу методолошког концепта који се примјењује у изучавању проблематике борилачких вјештина, којима студенти морају да овладају како би стекли компетенције за обављање својих професионалних дужности. Дјело обилује богатством рјешења која су заснована на принципима биомеханике хумане локомоције, који су, опет, прилагођени појединцу са различитим антрополошким карактеристикама. Аутори сматрају да не постоји универзалан начин рјешавања сложених ситуационих проблема, већ да је потребно да се сваки појединац определијели којим путем ће да иде, односно да се усмјери на властите снаге и потенцијале који треба да му омогуће да постане успјешан у обављању професионалних задатака. Они тврде да овакав приступ скраћује вријеме едукације, тако што ће сваком појединцу омогућити знатно већи број понављања, па самим тим лакше и брже усвајање наставних садржаја, као и знатно већи интензитет у раду. Такође, аутори тврде да ће индивидуални приступ у настави омогућити максимално

* *Висока школа унутрашњих послова, Универзитет у Бањалуци, Редовни професор; email: tin@blic.net.*

испољавање генетског потенцијала, као и да ће сваки појединац моћи да настави са индивидуалним усавршавањем и без помоћи наставника, већ у складу са својим преференцијама и карактеристикама.

Цјелокупни уџбенички материјал је структуриран из два дијела и систематизован у 24 поглавља. У првом дијелу уџбеника описана су и приказана моторна рјешења заснована на техникама које више одговарају студентима који преферирају технике удараца, док су у другом дијелу приказана моторна рјешења која су заснована на техникама бацања. У првих 14 поглавља аутори су дали опште информације и представили суштину предмета Специјалног физичког образовања, као јединствене наставно-научне дисциплине у оквиру шире матичне области Физичке културе и његовог увођења у образовни систем Министарства унутрашњих послова.

У оквиру општег приступа, дате су и основне информације за које аутори мисле да могу допринијети, не само бољем и квалитетнијем усвајању проблематике, већ и трајном памћењу специфичних моторних програма, које ће им омогућити самосталност у даљем усавршавању. Прецизно је објашњено зашто је важно да програм и методе едукације буду конципирани тако да се у расположивом (ограниченом) времену постигне што бољи ефекат. Они говоре о комплексности предмета и значају прилагођавања и усклађивања наставе са психосоматским карактеристикама сваког појединца, али и о важности квалитета усвојености моторних програма. Они сматрају да је само у условима високе усвојености (аутоматизације) моторних програма, програме могуће модификовати и практично примијенити у реалним животним ситуацијама.

У даљем тексту дате су и основне информације о мишићно-зглобном систему, односно о његовој функцији у оквиру кретних структура. У оквиру овога поглавља говори се о основним принципима кретања, о интеракцији спољашњих и унутрашњих сила, о извођењу једноставних и сложених моторних програма при различитим брзинама и спољашњим условима. Говори се и о интер- и интрамускуларној координацији, о мишићној јакости и снази, о структури и архитектури мишића, али и о процесима увећања силе у специфичним режимима контракција.

У наредном поглављу указано је на основне карактеристике покрета, кретања и покретљивости, затим на значај енергетског потенцијала, чврстину и еластичност зглобова, тетива и лигамената. У овом смислу дате су и основне информације о могућим правцима и амплитудама покрета, као и условима у којима су покрети и кретања могући. Објашњени су и прецизно дефинисани моторни програми из Специјалног физичког образовања, начин њиховог стварања, како се они изводе и каква је њихова кинематика и динамика.

У даљим редовима прецизно су дефинисани основни елементи који

чине структуру ситуационо-моторичких проблема. У складу са тим, дата су бројна рјешења моторичких проблема, тако да сваки појединац за себе, у складу са својим психосоматским карактеристикама, генетским предиспозицијама и моторичким способностима, може да „извуче“ рјешење за које мисли да може успјешно спровести у пракси. У оквиру овога, обрађене су основне технике у форме стандардизованих школских модела који се практикују у другој фази учења, а које у наредној фази учења омогућавају даље гранање на сложеније варијанте и комбинације. У том смислу кориштене су илустрације (фотографије) које досљедно и прецизно прате опис моторичких рјешења.

У прилозима су дата детаљна објашњења појединих појмова која се односе на биомеханички, анатомски и функционални простор, а који је значајан за покрет и кретање. На крају, дата су и испитна питања која, по мишљењу аутора, студентима треба да олакшају припрему за испит.

О неким темама и није баш једноставно писати, посебно не ако је пресудан стил, међутим, приказ овог уџбеника, с обзиром на садржајни и методички приступ је представљао право задовољство. То произлази из добро промишљене структуре свих поглавља, њихове прецизности и јасноће, као посљедице искуства и компетенције аутора.

Овај уџбеник, осим образовног, има и одређени културолошки и практичан значај. Образовни, због општих информација и позива на активно учење у складу са преференцијама и антрополошким карактеристикама, а културолошки и практичан због менталног и физичког здравља и ефикасног обављања професионалних обавеза.

Овакви и слични уџбеници су велики допринос унапређењу, развоју и утемељењу цјелокупног образовног процеса у полицијским организацијама.